

134

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

IOANA PETRESCU

O ÎNTÎMPLARE DE NECREZUT

★★

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ

IOANA PETRESCU

O ÎNTIMPLARE DE NECREZUT

★ ★

Coperta — desen: DUMITRU IONESCU

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
Anul VI — Nr. 134

Rezumatul capitolelor precedente

Intr-un cadru care evocă viața muncitorilor negri din minele de aur din Katanga (Congo Belgian) și lupta pe care minerii o duc, sub conducerea liderului lor, Mdolomba, cu marele industriaș Maurice Castella, președintele consiliului de administrație al Societății „Metafric", pentru obținerea unor revendicări, se desfășoară povestirea unei aventuri uimitoare petrecute în avionul care face cursa Elisabethville-Bruxelles.

Maurice Castella, împreună cu fiul său Alain, pleacă în Belgia cu avionul, ducînd cu el o casetă în care se găsea mostra unei invenții de excepțională importanță, pe care o realizase inginerul Laurent, șeful serviciului de radiocomunicații al Societății „Metafric".

In avion se mai aflau șase pasageri: negrul Mdolomba, cu care Castella avusese o discuție violentă înainte de plecare, un scriitor și ziarist progresist, Gérard Mercoeur, care făcuse o călătorie de studii în Congo, o cîntăreață, Lili Mousselet, o turistă excentrică, miss Ascomb, un boxer mexican, José Orido, și un american, Harold Beck.

In ziua de 11 septembrie, ora 23, în plin zbor deasupra Saharei, în timp ce Mercoeur era în cabina radiotelegrafistului, iar Alain Castella se afla la bufet, unde stătea de vorbă cu stevardesa Francine, se auzi o detunătură puternică, și comandantul avionului, Michel Spire, intrînd în cabina pasagerilor, constată că plexiglasul unei ferestre era spart și că Maurice Castella, care ocupa fotoliul din dreptul ferestrei, dispăruse în mod misterios. Toți pasagerii erau adunați în jurul fotoliului gol și un fum des ca o ceață umplea cabina.

La aeroportul din Bruxelles, comisarul Delage și inspectorul Blondel rețin pe toți pasagerii pentru a fi anchetați, considerînd că singura ipoteză plauzibilă ar fi că s-a săvîrșit o crimă, așa cum afirmă Alain Castella, care este interogat cel dintîi asupra împrejurărilor în care s-a produs dispariția.

O ÎNTÎMPLARE DE NECREZUT

(Urmare din numărul trecut)

— Vedeţi că... eu... tocmai că nu mă aflam de faţă... Mă trimisese tatăl meu să-i cumpăr nişte ţigări la bufet. Cînd m-am întors am văzut o ceaţă deasă care plutea în cabină; fotoliul tatălui meu era gol, iar el dispăruse.

— Cîtă vreme ai lipsit?

— Cel mult un sfert de oră.

— Ce ai observat în momentul cînd te-ai întors?

— Toţi pasagerii se găseau în dreptul fotoliului tatălui meu, lucru care mi s-a părut foarte suspect.

— Dumneata înclini să crezi că deplasarea lor ar avea o legătură cu dispariţia?

— De ce nu? Poate că au profitat de lipsa mea ca să-şi pună planul în execuţie. Cînd am intrat eu, nu avuseseră vreme să revină la locurile lor. Cel dintîi pe care l-am văzut a fost Mdolomba, un lider al muncitorilor cu care tatăl meu a avut o discuţie violentă înaintea plecării de la mină. Unul singur nu era acolo, şi anume: domnul cărunt care şedea în faţă şi care se afla în cabina radiotelegrafistului.

— Şi care a fost atitudinea lor?

— Păreau grozav de tulburaţi. Dădeau semne de sufocare. Mai tîrziu au încercat să-mi explice ce s-a întîmplat.

— Părerea d-tale este deci că e vorba de o crimă premeditată? rezumă Delage.

— E greu de spus. Dar nu văd cum s-ar putea explica altminteri dispariţia tatălui meu.

— N-ai avut în vedere şi ipoteza unei sinucideri?

— Nici prin gînd nu mi-a trecut aşa ceva! Alain părea foarte surprins. Doar tatăl meu dorea să ajungă cît mai repede la Bruxelles. Convocase consiliul de administraţie pentru mîine dimineaţă. Şi... şi... cu firea lui... Nu era el omul..., parcă ar fi vrut să mai adauge ceva, dar se răzgîndi şi tăcu.

— Care fusese scopul călătoriei sale în Congo?

— Tocmai asupra acestui lucru aş vrea să insist. Pinguinul parcă se însufleţise, mîinile lui făceau gesturi dezordonate. Tatăl meu mersese în Katanga ca să asiste la o anchetă asupra unui accident în mină. Oh! Să nu credeţi că ancheta asta... Totul s-a rezolvat cît se poate de bine pentru el şi pentru societate, care a fost degajată de

orice răspundere. Dar, în schimb, a avut mari dificultăţi cu muncitorii. Acest Mdolomba e un om primejdios, care îi agită continuu pe negri şi care şi-a permis chiar să-l amenințe pe tatăl meu.

— Dumneata faci, aşadar, o legătură între dispariţia lui şi aceste împrejurări?

— Sînt convins că au legătură. Nimeni nu ştia că plecăm ieri cu avionul. Totuşi Mdolomba ne-a urmărit cu o maşină. L-am văzut cînd cobora din ea la aeroport. Şi a plecat cu acelaşi avion, ceea ce îl face foarte suspect în ochii mei.

— Ce credea tatăl d-tale în această privinţă?

— Am impresia că se temea. Mi-a atras de mai multe ori atenţia că acest sindicalist e un om primejdios şi că trebuie să-i supraveghez mişcările. Eu înclin să cred că papa a fost ucis şi aruncat pe fereastră de Mdolomba. Poate şi cu complicitatea celorlalţi, adăugă el, cu o vădită ezitare în glas.

— Ceilalţi pasageri îl cunoşteau pe tatăl dumitale? Aveau relaţii cu el?

— N-aş putea spune. In orice caz, îl cunoştea domnişoara Mousselet. Ah! Uitasem! se bătu cu palma peste frunte, domnişoara aceasta cunoştea data plecării noastre.

— Prin ce împrejurare?

— Într-o seară am luat masa cu tatăl meu la cabaretul „Struţul verde". Acolo cînta Lili Mousselet; tatăl meu s-a retras devreme. Cînd am rămas singur, dînsa a venit la masa mea. Am dansat împreună, şi, din vorbă în vorbă, s-a interesat de data plecării noastre; m-a rugat chiar să-i cumpăr şi ei un bilet pentru Bruxelles. Spunea că i-a expirat angajamentul, că ar vrea să se întoarcă în patrie şi că nu are bani pentru bilet. I-am reţinut un loc în avion, comunicîndu-i şi data plecării noastre, fără să dau nici o importanţă acestui amănunt. Acum, după cele întîmplate, insistenţa ei dă de bănuit. Numai ea l-a putut înştiinţa pe Mdolomba.

Urmă o clipă de tăcere. Adîncit în gînduri, Blondel îşi netezea mustaţa. Delage se juca cu un cuţitaş de tăiat foile.

— Încă un amănunt de care uitasem, adăugă Alain. Tatăl meu a primit o radiotelegramă în avion.

— Şi d-ta numeşti lucrul acesta un „amănunt"? izbucni indignat Delage. Ce conţinea telegrama?

Alain dădu din umeri:

— De unde vreţi să ştiu? Dînsul n-a găsit de cuviinţă să mă informeze. Tot ce vă pot spune e că părea destul de iritat după ce a citit-o. A mototolit hîrtia şi a băgat-o in buzunar. Mi-a spus însă din nou să nu-l pierd din ochi pe Mdolomba.

Delage sună şi trimise pe Delbas să-l aducă pe radiotelegrafist. Pînă la venirea acestuia, poliţistul îi spuse mieros lui Alain:

— Domnule Castella, dacă doriţi, puteţi rămîne şi mai departe.

In cameră fu introdus Mdolomba.

Acesta se aşeză în fotoliu fără să arate nici o nelinişte. Chipul lui oglindea o nepăsare şi o linişte puţin obişnuite. Vorbea într-o franţuzească destul de corectă şi curgătoare.

— Numele şi pronumele?

— Iliah Mdolomba.

— Cetăţenia?

— Belgiană deocamdată. Dar în curînd sper să fiu cetăţean al statului independent Congo.

Vorbise înălţîndu-se în fotoliu, cu o mîndrie în voce abia ascunsă.

— Vîrsta ?

— 43 de ani.

— Unde locuieşti ?

— La Elisabethville.

Întrebările şi răspunsurile se succedau repezi, precise, ca nişte mingi lovite de rachetă.

— Profesiunea ?

— Tehnician la întreprinderea de rafinare a cuprului „Cirom".

— In ce scop ai întreprins călătoria aceasta la Bruxelles ?

Mdolomba stătu o clipă la îndoială. Lui Delage nu-i scăpă ezitarea sa.

— In ce scop ? insistă el.

— Voiam să informez presa asupra celor petrecute la „Metafric".

— Il cunoşteai pe dispărut ?

— Da, destul de bine.

— Recunoşti că l-ai văzut în dimineaţa de ieri şi că ai avut cu el o discuţie violentă ?

— Recunosc.

— Ce ştii despre dispariţia lui ?

— Ce ştie toată lumea.

— Şi anume ?

— Nu apucasem încă să adorm, dar eram toropit de somn. Am auzit o detunătură. Cînd m-am dezmeticit, am văzut în jurul meu un fum, un fel de ceaţă deasă şi am băgat de seamă că pasagerul dispăruse de pe fotoliu.

— Nu l-ai văzut, aşadar, dispărînd ?

— Nu. Am observat însă fereastra spartă.

— De ce te-ai ridicat de la locul dumitale ?

— Simţeam că mă înnăbuş. Pe fereastră pătrundea un curent de aer îngheţat. Voiam să înştiinţez pilotul de cele întîmplate.

— Cum îţi explici dispariţia ?

— Nu-mi explic ce s-a putut petrece. Poate că s-o fi sinucis. Poate că îl mustra conştiinţa pentru faptele lui.

— Domnule Mdolomba, părerea noastră e cu totul alta. S-ar părea că e vorba de o crimă. O crimă colectivă, ca să zic aşa, împotriva lui Castella. Un asasinat politic.

Aplecîndu-se peste birou, îl aţinti drept în ochi.

Mdolomba suportă privirea fără să clipească.

— Vă priveşte ce credeţi, spuse el cu răceală. Eu susţin însă că e o nebunie să credeţi aşa ceva.

— Menţii declaraţia d-tale ? Nu mai ai nimic de adăugat ?

— Nu mai am nimic de adăugat.

Delage parcă ar fi vrut să mai insiste. Il consultă cu privirea pe Blondel. Acesta făcu un semn.

— De ajuns deocamdată.

Mdolomba semnă declaraţia.

— Următorul, spuse Delage.

Pastorul intră cu paşi măsuraţi, salutînd foarte cuviincios în dreapta şi în stînga. Se aşeză binişor pe fotoliu, îşi rezemă umbrela de spătar, îşi puse pălăria pe genunchi, împreunînd mîinile într-un gest cucernic. Şi aşteptă. Părea foarte liniştit.

Comisarul îl observa pe sub ochelari, părînd ocupat să pună rînduială în hîrtii și să-i caute pașaportul. Cînd crezu că l-a lăsat destul ca să înceapă destăinuirile, spuse brusc:

— Numele și pronumele?

— Harold Beck.

— Vîrsta?

— 50 de ani.

— Născut la Southampton?

— Da.

— Locuiți în America? Văd că aveți pașaport american.

— Da. M-am stabilit la Cincinatti, unde am prozeliții mei.

— Profesiunea?

— Pastor metodist.

— *Ați locuit multă vreme la Elisabethville?*

— Numai cîteva zile.

— Dar pașaportul arată o viză mai veche.

Pastorul ezită o clipă:

— *Am întreprins mai multe călătorii ca misionar în Africa.*

— Și unde locuiați la Elisabethville?

— La „Grand Hotel".

— Povestiți-ne ce știți în legătură cu dispariția.

— Nu știu *nimic.* Adormisem, *cînd m-a trezit* o detunătură. N-am înțeles ce se petrece. Eram buimăcit. Nici n-am observat că a dispărut un pasager. Sînt foarte distrat din fire, se scuză el cu un zîmbet dulceag. Trăiesc mai mult cu gîndurile și meditațiile mele. Ceilalți călători mi-au atras atenția asupra dispariției.

— Pretindeți deci că nu l-ați cunoscut pe Castella?

— Nu, niciodată.

— Aveți o părere personală asupra felului cum a putut el să dispară?

— Mărturisesc că nu m-am gîndit. S-ar putea să se fi aruncat singur în gol, după ce a spart geamul. L-o fi apucat o criză de nebunie.

— Nu v-ați gîndit nici o clipă că poate fi vorba de o crimă?

— Crimă? *Pastorul* rotunji ochii mari, înspăimîntați. Vai de mine! Cum ar fi cu putință?

— Și că în ochii poliției, dv., toți cei care ați fost tovarășii lui de călătorie, ați putea fi, teoretic vorbind, complici la această crimă? *Dumneata dacă vrei să fii scos din cauză, trebuie să spui* tot ce știi despre ceilalți pasageri, despre Castella și despre cele ce ai observat pînă la ora dispariției.

— Dar vă afirm că nu știu nimic.

— *Nu știi cine* e *Castella?*

Pastorul stătu o clipă la îndoială.

— V-am spus că nu știu.

Și de data aceasta comisarul remarcă ezitarea lui.

— *Vă rog* să vă *gîndiți bine. Mai aveți* ceva de *adăugat?*

— Nu mai am nimic de adăugat.

Pastorul semnă declarația, pe care i-o întinse secretara, apoi se mișcă în fotoliu, neliniștit. Îi scăpă un oftat. Comisarul se uită la el cu atenție sporită așteptînd.

— Da! E groaznic, șopti el, omul a pierit în chip misterios. Dar dacă a fost cumva ucis, pedeapsa îl va lovi pe ucigaș oriunde s-ar

ascunde. Fărădelegea îi va fi descoperită, şi toţi s-or ridica împotriva sa, proroci el solemn cu arătătorul ridicat ameninţător.

Schimbînd tonul, întrebă cu blîndeţe:

— Cît e ceasul? Eu ar trebui să fiu negreşit la ora 4 la Bruxelles. Am o întîlnire care nu suferă întîrziere.

— Sînteţi însă la dispoziţia poliţiei, şi regret că nu vă pot îngădui să plecaţi deocamdată, spuse Delage.

Pastorul oftă resemnat, îşi luă umbrela şi salută cuviincios, depărtîndu-se.

In uşă se încadră silueta masivă a boxerului. In sala de aşteptare nu încetase să facă gălăgie, cerînd să vorbească inspectorului de la siguranţă. Făcu cîţiva paşi şi se opri ursuz şi încruntat, cu mîinile în buzunare. Privi cu uimire fotoliul care i se oferea. Pentru un vlăjgan de înălţimea lui şi care cîntărea cel puţin 100 kg, era într-adevăr o bătaie de joc ca să i se ofere un asemenea fotoliu pitic.

Se uită la poliţist cu un aer de tigru neîmblînzit, în timp ce fălcile lui puternice mestecau într-una.

— Nu se mănîncă aci, îi atrase atenţia comisarul cu severitate.

— Nu mănînc, mîrîi uriaşul. Totuşi scuipă în batistă guma de mestecat.

— Te rog, scoate-ţi pălăria şi ia loc.

El privi iar chiorîş spre fotoliul scund.

— Prefer să stau în picioare, hotărî el.

Ancheta urmă pe acelaşi ton agresiv.

— Numele şi pronumele?

— Sînt cetăţean mexican şi nu înţeleg să fiu anchetat de dv. Refuz să răspund la întrebări.

— Dumneata, domnule, se pare că nu înţelegi un lucru, spuse Delage. A dispărut în mod misterios unul dintre tovarăşii dumitale de călătorie. Prezumţiile sînt că ar fi vorba de o crimă. Poliţia belgiană poate să emită mandat de arestare împotriva dumitale dacă va crede de cuviinţă.

— Poliţia belgiană să nu mă scoată din răbdări.

— Aşadar, numele şi pronumele? repetă Delage, făcîndu-se a nu auzi.

— José Orido. N-aţi auzit numele acesta pînă acum? Campionul mexican la categoria grea.

Se îmblînzise în chip vădit şi răspundea cu toată bunăvoinţa de care era în stare.

— Vîrsta?

— Douăzeci şi opt de ani.

— Naţionalitatea?

— Mexican.

— Profesiunea?

— Boxer. Am mai spus-o doar, se îmbufnă el iar.

— Ce făceai la Elisabethville?

— Am avut un turneu de meciuri în Africa de Sud.

— Cît timp ai locuit la Elisabethville?

— Vreo cinci zile.

— Şi unde ai locuit?

— La „Grand Hotel".

— De cînd îl cunoşteai pe Mdolomba?

— Nu cunosc nici un Mdolomba.

— Totuşi aţi fost văzuţi împreună şi aţi plecat cu acelaşi avion.

— Şi ce dovedeşte asta?
— Nimic, deocamdată. Il cunoşteai pe Castella?
— Nu l-am văzut în viaţa mea.
— Povesteşte-ne ce ştii despre dispariţia lui.
— Nu ştiu nimic. Dormeam.
— Totuşi recunoşti că ai fost văzut de către domnul Castella lîngă fotoliul dispărutului?
— Recunosc. Am fost şi eu curios să văd ce se întîmplă.
Interogatoriul continua monoton. José Orido nu cunoştea sau nu voia să cunoască pe nimeni. Semnă declaraţia şi ieşi bombănind fără măcar să salute pe cei de faţă.
In urma lui, Lili Mousselet se apropie cu paşi mărunţi, fandosiţi, *legănîndu-se pe tocurile ei foarte înalte; se aşeză în fotoliu*, netezindu-şi cutele rochiei, şi-şi scoase mînuşile albe.
— Numele, pronumele, începu Delage.
— Stă scris acolo în paşaport, se alintă Lili. De ce să le mai *spun*?
— Dumneata nu trebuie să întrebi, ci să răspunzi la întrebările mele, spuse Delage cu glas sever.
Femeiuştile elegante de felul acesta îl plictiseau. Totdeauna avea dificultăţi cu ele la anchetă.
Lili se supuse oftînd.
— Hélène Mousselet.
— Vîrsta?
— Douăzeci şi opt de ani.
— Paşaportul la care te referi mărturiseşte treizeci şi trei.
— E o eroare! se repezi ea indignată. N-am mai mult de douăzeci şi opt. Pot să vă aduc şi martori.
— Profesiunea?
— Artistă. Cîntam în fiecare seară la „Struţul verde".
Comisarul deschise cutia de ţigări care se găsea pe birou şi i-o întinse *ei mai întîi şi apoi celorlalţi.*
— Fumezi?
— Dacă-mi îngăduiţi, mulţumesc, ciripi ea afectată.
Delage îşi scoase bricheta şi se apleca peste birou, privind-o *cu luare-aminte.*
— Cum l-ai cunoscut pe Castella? întrebă el tocmai în clipa cînd apropiase flacăra de ţigara ei.
O tresărire nesimţită a mîinii o împiedică să aprindă numaidecît ţigara.
— Nu l-am cunoscut de loc.
— Cum se poate? Nu-ţi aminteşti? Ai chiar atît de multe cunoştinţe, încît poate trece neobservat printre ele marele industriaş Castella?
— V-am spus tot ce aveam de spus, se îmbufnă ea deodată. Nu mai am nimic de adăugat.
— Fac apel la *memoria* d-tale. Cum se face că, necunoscîndu-l pe dispărut, ai ocupat în avion un loc ce a fost rezervat de domnul Alain Castella?
Lili Mousselet clipi repede din ochi. Dar nu dădu alt semn de *mirare.*
— N-am spus că nu l-am cunoscut pe domnul Alain, spuse ea cu un rîs silit.
Delage se întoarse spre tînăr.

— Cînd l-ai cunoscut pe domnul Alain Castella?

— Nu-mi amintesc în ce zi. Foarte multă lume mă invită la dans sau la masă după ce mi-am sfîrşit numărul. Vedeţi dar că e greu să ţin minte toţi oamenii care s-au perindat prin local.

— Dar un om pe care l-ai văzut numai în treacăt, cinci minute, nu ţi-ar fi oferit biletul de avion pînă la Bruxelles. Dînsul ne-a mărturisit adineauri.

Ea plecă ochii cu un aer de ingenuă de comedie, dar nu răspunse.

Delage crezu nimerit să schimbe cursul întrebărilor.

— Îl cunoşti de mult pe Mdolomba?

— Mdolomba? se miră ea. Acum întiia oară aud numele ăsta.

— Dar pe Harold Beck îl cunoşti?

— Cine e Harold Beck? întrebă ea cu o uimire bine jucată.

— Vrei să spui că nici de José Orido n-ai auzit niciodată?

— José Orido? Cine mai e şi ăsta?

— Trebuie să-ţi atrag atenţia, spuse răstit comisarul, că situaţia dumitale este foarte grea. Şi nu ţi-o uşurezi de fel cu răspunsurile astea.

Privirile înspăimîntate ale cîntăreţei treceau de la unul la altul, implorînd ajutor.

Se opriră apoi asupra comisarului.

— Dar ce vreţi de la mine? strigă ea, frîngîndu-şi miinile într-un gest patetic. Era un prilej unic să-şi arate talentul ei pentru tragedie. Intotdeauna năzuise să joace roluri mari — Fedra, Andromaca — şi în loc de asta ajunsese o necunoscută cîntăreaţă într-un bar la Elisabethville.

Uimirea ei păru comisarului teatrală şi prefăcută.

— Ştii foarte bine ce vrem. Adevărul, rosti el răspicat, aplecîndu-se peste birou. Eşti bănuită de a fi spionat mişcările lui Castella, dînd de ştire persoanelor interesate. Mai mult, eşti bănuită de a fi participat la asasinarea lui. Dacă ai ceva de spus spre apărarea d-tale, vorbeşte pînă nu e prea tîrziu.

Delage întrebuinţase tocmai limbajul în stare să impresioneze o asemenea femeiuşcă. Lili îl ascultase înmărmurită. La urmă, toată atitudinea ei teatrală căzu ca o mască. Izbucni în hohote de plîns.

— Nu ştiu, nu înţeleg. E groaznic! îngăimă ea printre suspine.

— Haide, fii fată de treabă, nu mai tot ocoli întrebările. Spune-ne tot ce ştii.

— Am să vă spun, îngînă ea. Pe Mdolomba nu-l cunosc. Dar am stat mai mult de vorbă cu Alain într-o seară, săptămîna trecută. Băuse cam multe cocktailuri şi simţea nevoia să se spovedească. Mi-a povestit toate necazurile lui. Era foarte supărat pe bătrîn, care-l ţinea prea din scurt şi voia să-l silească să muncească. Pe el, munca asta în industrie nu-l interesa, ca nici un fel de muncă, de altfel. Spunea că duce veşnic lipsă de bani, dar că atunci cînd va pune mîna pe moştenire şi va fi el stăpînul...

Alain se ridicase de pe scaun şi venea spre ea cu mersul lui legănat de pinguin. Ea se întrerupse deodată şi-l aţinti cu ochi mari, speriaţi.

— N-am vrut să spun nimic rău despre tine. Dar din moment ce ai mărturisit că mi-ai luat biletul de avion, trebuia să explic şi restul.

— Spune mai departe, o încurajă Delage.

— L-am rugat pe Alain, pe care l-am revăzut şi în seara următoare să-mi ia un bilet la avion; eu voiam să ajung cît mai repede

la Bruxelles, unde sper să semnez un angajament nou. M-am săturat *de Congo. Iată tot ce ştiu.*

Şi suspină, ştergîndu-şi ochii. Cînd se ridică în picioare, se clătina nesigură.

— Simt că leşin, şopti ea.

Delage fu nevoit s-o trimită cu agentul pînă la infirmerie, să se liniştească.

După dînsa fu chemată englezoaica. Semăna mai mult decît oricind cu o sperietoare de păsări. Se lăsă să cadă de sus in fotoliu, cu stîngăcia pe care o punea în toate mişcările ei. Trupu-i costeliv, format parcă numai din unghiuri drepte, anevoie îşi făcu loc între pernele de piele. Rămase nemişcată, aşteptînd.

La primele întrebări răspunse cu precizie, destul de sec şi ţanţoş. Comisarul însă adoptase o atitudine prietenoasă şi împăciuitoare.

— Am avea nevoie de cîteva lămuriri, miss Ascomb, spuse el pe englezeşte, ceea ce o îmblînzi numaidecît pe bătrîna miss. Vreţi să fiţi bună să ne ajutaţi în ancheta noastră?

— Sînt la dispoziţia dv., comisare, rosti ea cu bunăvoinţă.

— Ce făceaţi la Elisabethville?

— Am stat acolo numai trei zile. Eram în trecere. Cu toate că lucrul nu are o legătură directă cu ancheta, vă pot spune că mă întorceam dintr-o călătorie la Capetown. Am fost invitată de Clubul *septuagenarilor să ţin o conferinţă.*

— Ce ne puteţi spune în privinţa dispariţiei lui Castella? o întrerupse Delage.

— La început, n-am observat nimic.

— Totuşi de la locul dv., era cu neputinţă să nu vedeţi ce se întîmplă pe fotoliul de vizavi.

— Ochii mei erau întorşi înăuntru, spiritul meu era absorbit de meditaţii, ca în fiecare seară.

— In sfîrşit, spuneţi-ne tot ce ştiţi.

— Am auzit un zgomot puternic. Cînd am întors capul, l-am zărit pe pasagerul de pe fotoliu dispărînd într-un nor diafan.

— L-aţi zărit, aşadar? se repezi Delage.

Miss Ascomb nu răspunse; doar privirea ochilor ei, care nu clipeau niciodată, era aţintită pe perete, parcă ar fi urmărit o vedenie ştiută numai de ea. Comisarul avu un fior neplăcut. Fără îndoială că englezoaica nu prea era în toate minţile. Delage încercă să mai pună cîteva întrebări cu privire la ceilalţi pasageri, dar miss Ascomb negă cu toată tăria că ar fi cunoscut pe vreunul dintre ei. Comisarul se dădu bătut deocamdată şi o puse să semneze declaraţia.

— Dacă Lili Mousselet juca teatru, spuse celorlalţi după ce ea ieşi, apoi englezoaica aceasta o întrece. Are un joc mult mai subtil. Scrînteala ei pare cît se poate de naturală.

Agentul aştepta ordine.

— Să introduc pe ultimul pasager?

— Care pasager? întrebă mirat Delage. Doar i-am audiat pe toţi.

— Mai este unul, şefule, răspunse Delbas liniştit.

Cînd agentul se prezentă, rugîndu-l să-l urmeze, Gérard nu părea de loc plictisit de lunga aşteptare. Fusese lăsat la urmă, dar lucrul nu-l supăra. Folosise răgazul acesta, timpul mort, cum îi spunea el, nespus de bine. Îşi scrisese pe viu reportajul cel mai senzaţional din întreaga *lui carieră. Cu cît se gîndea mai mult la ea,*

afacerea aceasta i se părea tot mai suspectă și era *foarte curios* să afle ce întorsătură va lua în fața autorităților și a presei.

— Vă rog să mă iertați că v-am făcut să așteptați, zise Delage. A fost o confuzie. Din raportul comandantului aeronavei, am înțeles că nici nu erați de față în momentul cînd s-a produs dispariția.

Avea de-a face cu un ziarist și romancier, așa cum scria pe pașaport, și știa că nu e de glumit cu ziariștii.

— Nu te scuza, domnule comisar, mi-ai făcut un serviciu reținîndu-mă, îl întrerupse Gérard. Nici nu știi cît de bine am utilizat răstimpul acesta. Cu ce vă pot fi de folos?

— Ați putea să ne comunicați vreun amănunt prețios, vreo observație în legătură cu ceilalți călători?

— Mărturisesc că m-au intrigat. Fiecare luat în parte era destul de ciudat. Pastorul părea prea blajin, boxerul prea semăna bine a boxer, fata aceea bătrînă era mai excentrică decît te poți aștepta chiar de la o englezoaică, iar cîntăreața punea multe note false în jocul ei. Singurul care mi-a părut cinstit și sincer era muncitorul negru.

Cei doi schimbară o privire.

— Dar de unde știți cu ce se ocupă fiecare?

— Simplă presupunere, spuse Gérard. Am năravul să mă ocup cam mult de semenii mei. Am ghicit bine?

— Minunat! murmură Delage, mă uimiți, maestre! N-ați remarcat cumva că între ei există o înțelegere?

— Nu. Afară de faptul că boxerul a împrumutat un ziar de la pastor, n-am văzut nimic.

— Iată ceva interesant! Nu cumva ați observat dacă scrisese ceva pe el?

Dar Gérard nu observase nimic.

— Ce ne puteți spune despre dispărut? întrebă Delage.

— Pe Castella l-am identificat după fotografia aceasta.

Gérard scoase din geantă revista din ajun și o întinse comisarului. Inspectorul Blondel se ridică și el și se apropie de birou, curios să-l vadă pe dispărutul care le dădea atîta bătaie de cap. Priviră în tăcere chipul acela colțuros, cu fălci puternice și privire tăioasă, care trăda o voință și o rapacitate puțin obișnuite.

Apoi Delage îi înapoie revista, îi mulțumi pentru informații și-i spuse că poate oricînd să plece la Bruxelles cu automobilul aeroportului.

Urmă ancheta personalului, care începu cu stevardesa.

În prag apăru Francine Maquet, care salută și se îndreptă cu pasul ei lin ca o dănțuire spre biroul lui Delage. Toate privirile o urmăriră în tăcere: ale secretarei, încruntate și lipsite de bunăvoință, iar ale celor trei bărbați, pline de o vădită admirație.

Se așeză dreaptă în fotoliu. Ochii ei, mari, albaștri, senini, erau ațintiți asupra comisarului.

Își declină identitatea cu o voce calmă și stăpînită.

— Domnișoară Maquet, spuse Delage cu o mlădiere blîndă în glas, te rog să ne spui dacă ai observat ceva mai neobișnuit în cursul acestei călătorii. Sau, mai bine, povestește-ne ce ai făcut de la plecarea din Elisabethville.

Francine se supuse. Dar din vorbele ei comisarul nu notă nimic mai vrednic de luat în seamă. Se înșirau sandvișurile cu șuncă, limo-

nadele şi cafelele servite, pe care ea părea să le ţină minte cu precizie.

— Caută, te rog, să-ţi aminteşti ceva în legătură cu dispărutul

— N-a consumat decît un compot de ananas, spuse ea liniştită

— Dar i-ai predat o telegramă ? întrebă Delage.

— Da, confirmă Francine.

— Ai observat ceva deosebit la Castella în momentul acela ?

— Părea nervos. Cînd a desfăcut-o, a rupt un colţ.

— Altceva îţi mai aminteşti ?

— Da. Ţinea în mînă o bilă de metal ca o lămîie. Ochii ei se opriră asupra casetei de pe birou. Şi avea pe genunchi cutia aceasta.

— Altceva ai mai observat ?

— Nu ; am stins luminile şi am trecut la bufet.

— Unde te aflai în momentul dispariţiei ?

— Eram la... la... bufet, îngăimă ea şi privi spre Alain. O roşeaţă violentă îi acoperi obrajii. Pînă şi fruntea şi gîtul i se rumeniră. Se mişca neliniştită în fotoliu.

— *Erai singură ?*

— N... nu... adică... da..., zise ea privind spre Alain. Acesta păru că o încurajează cu un zîmbet.

— Un... un pasager, continuă ea uşurată, tocmai venise să cumpere ţigări. Ţigări de foi, adăugă ea repede.

— Şi care era pasagerul ? insistă Delage.

— Eu eram ! interveni Alain, destul de enervat. V-am spus-o doar de la început.

Delage se întoarse spre el şi îl privi cu luare-aminte.

— Ţin să-ţi atrag atenţia că nu ai fost întrebat dumneata, rosti el sever. Aşadar, domnişoară, erai cu domnul Alain Castella. Dînsul a întîrziat multă vreme la bufet ?

— Nu ştiu. Nu cred. Foarte puţin, îngînă ea încurcată.

— Am dori să ştim mai precis. Bagă de seamă ! E foarte important.

— Cel mult un sfert de oră, şopti ea.

Spre norocul ei, atenţia lui Delage se îndreptă în altă parte. Se întoarse spre Alain.

— Nu ne-ai spus nimic despre cutie. Ce conţinea cutia aceasta ?

Tînărul dădu din umeri, luînd un aer nepăsător.

— Nu ştiu bine. Era ceva... oarecum... o mostră dintr-un produs nou pe care papa o luase cu el ca s-o experimenteze la Bruxelles.

— Domnişoara Maquet afirmă că o ţinea pe genunchi ca pe un lucru de mare preţ.

Alain tăcea.

— Repet întrebarea : ce conţinea cutia pe care tatăl dumitale o păzea cu atîta grijă ?

Tînărul îşi muşcă buzele, apoi se hotărî brusc.

— E vorba de o invenţie a unui inginer de la „Metafric“, inginerul Laurent. Era prieten cu mine din şcoală. Fusese dat afară de la o fabrică de aparate de radio, şi eu am intervenit ca să fie angajat la noi. Se ocupa de serviciul de radiocomunicaţii şi lucra şi la invenţia sa.

Cei doi poliţişti se priviră cu înţeles.

— *Şi pentru ce n-ai spus nici un cuvînt pînă acum despre invenţia asta ?*

— Pentru că tatăl meu îmi ceruse să păstrez secretul cel mai strict asupra ei.

— Şi ce a devenit mostra ?

— Nu ştiu ce a devenit. Este într-adevăr vorba de o sferă de metal de mărimea unei lămîi, cum v-a descris-o stevardesa. Papa pretindea că va face din ea o armă cu efecte cu totul neaşteptate.

— Bine, dar ce spui dumneata acum schimbă cu totul datele problemei, exclamă Delage. Iţi dai seama cît de gravă poate fi această omisiune în depoziţia dumitale ?

In clipa aceea intră Delbas cu radiotelegrafistul şi-l scuti pe Alain să răspundă. Acesta aducea un amănunt cu adevărat senzaţional : radiograma primită de Castella.

Cei doi poliţişti se aplecară intrigaţi asupra blocului în care rămăsese copia textului transmis :

„Mdolomba părăsit Elisabethville. Reţinut bilet avion Bruxelles. Luaţi măsuri. Lange."

— Cine e Lange ? întrebă Delage.

— Este directorul exploatării, răspunse Alain.

— Şi ce vrea să spună ?

— Avem aci confirmarea că Mdolomba este un om primejdios. Textul e clar : să ne ferim de Mdolomba.

— Mie mi se pare că ar însemna mai mult decît atît, spuse gînditor Delage. Oare Lange ştia că patronul său e urmărit de Mdolomba ?

— Desigur, confirmă Alain.

— Rămîne de văzut, continuă Delage. Vom telegrafia îndată lui Lange să ne lămurească. Domnule Castella, eşti liber. Te rugăm însă să rămîi la dispoziţia poliţiei. Vom mai avea, desigur, nevoie de dumneata.

După ce ieşi tînărul, urmat de secretara care notase declaraţiile, cei doi rămaseră să discute mai departe.

— Să rezumăm deci faptele, spuse Delage. Pînă la ora 23 fără 10 minute, Castella se găsea în fotoliul său din avion. La ora 23, fereastra a fost găsită spartă, iar Castella nu mai era în avion. Ce ipoteze se pot formula cu privire la dispariţia lui ? Să luăm în primul rînd ipoteza sinuciderii. Castella ar fi spart geamul şi s-ar fi aruncat singur în gol. Zgomotul auzit de pasageri a provenit, desigur, de la această spargere. Rămîne de văzut cît de valabilă este o asemenea ipoteză. Mie mi se pare că trebuie înlăturată de la început. Castella nu părea de loc să aibă gîndul la sinucidere, ci, dimpotrivă, cum ne-a spus fiul său, nu ştia cum să-şi apere mai bine preţioasa lui existenţă. Ipoteza a doua, în schimb, îmi pare infinit mai plauzibilă. Castella a fost imobilizat, lovit sau cloroformizat, de cineva din interiorul avionului şi aruncat pe fereastră, care fusese spartă chiar în clipa aceea de criminal, care nu poate fi altul decît Mdolomba.

— Mie însă mi se pare exclus, obiectă Blondel, ca o astfel de crimă să fi putut fi săvîrşită numai de unul singur dintre pasageri. Chiar dacă-l acuzăm pe Mdolomba, trebuie să admitem că şi ceilalţi ar fi fost complici ; că dacă industriaşul a fost asasinat o bandă întreagă a pus la cale acest lucru şi l-a dus la îndeplinire. Mărturisesc că o asemenea soluţie mi se pare puţin probabilă.

— Domnule inspector, daţi-mi voie ! îl întrerupse cu însufleţire comisarul. Din depoziţiile de adineauri nu s-a putut stabili în mod

cert vinovăţia pasagerilor interogaţi, dar nu s-a putut stabili nici inocenţa lor. Răspunsurile erau pline de ezitări. Fiecare părea că are ceva de ascuns. Invenţia aceea pe care Castella voia s-o ţină secretă pare să fie ceva foarte important. Mobilul crimei poate fi foarte bine furtul invenţiei. Iar cei cinci pasageri pot fi nişte bandiţi foarte abili, care, desigur, nu sînt la prima lor lovitură. N-am putut încă lămuri care e rolul fiecăruia, dar pentru mine nu există nici o îndoială că au lucrat de comun acord. Căci unde a dispărut mostra din cutie? Nu m-aş mira de loc s-o găsesc la vreunul dintre călători.

Şi Delage se opri, satisfăcut peste măsură de raţionamentele lui fără greş.

— Dar cum se poate admite, spuse Blondel, ca nişte criminali să fie atît de naivi să asasineze şi să păstreze obiectul furtului asupra lor, cînd riscau să fie opriţi şi percheziţionaţi la aeroport?

— Totul e o chestiune de abilitate, răspunse Delage cu vioiciune. Un criminal iscusit a putut rezolva totuşi problema ascunderii mostrei. Crima asta, de altfel, iese cu totul din comun, şi avem desigur de-a face cu nişte răufăcători de o subtilitate puţin obişnuită.

— Totuşi, spuse Blondel, mie îmi pare puţin probabilă o asemenea crimă colectivă. De ce ar fi fost nevoie de atîţia complici, şi mai ales de femei? Care e rolul lui miss Ascomb, de pildă?

— Tocmai de a deruta poliţia. Şi, dacă rolul englezoaicei e încă nelămurit, complicitatea lui Lili Mousselet e indiscutabilă. Ea a avut misiunea să-i fileze, poate să şi fure mostra dacă industriaşul o purta la el.

— Cum ar fi putut lucra o bandă pe o bază atît de şubredă? Dacă admitem că Alain Castella nu se ducea la bufet sau Mercoeur la telegrafist, planul le era zădărnicit.

— Părerea mea, spuse Delage, este că ei îl urmăreau pas cu pas pe Castella pentru a prinde momentul favorabil realizării planului. Dacă momentul acela nu se ivea în avion, ar fi continuat să-l urmărească la Bruxelles, pînă cînd izbuteau să-l ducă la îndeplinire.

— Ipoteza aceasta mie mi se pare prea puţin întemeiată, spuse Blondel. Nu pot spune nimic. Trebuie să mă mai gîndesc.

— Deocamdată, îl întrerupse Delage fără să-şi ascundă nerăbdarea, sînt de luat unele măsuri urgente şi care nu suferă amînare. Domnule inspector, mă autorizaţi să procedez la o percheziţie corporală asupra pasagerilor?

— Fără îndoială. E primul lucru de făcut. Vei cere apoi cît de curînd informaţii la Elisabethville pentru a controla afirmaţiile călătorilor şi-l vei căuta pe Lange, la „Metafric".

Delage chemă pe Delbas ca să-i dea instrucţiunile necesare. Cei trei pasageri fură aduşi din nou în biroul comisarului. Miss Ascomb fu condusă la infirmerie, unde se afla şi Lili Mousselet, ca să fie cercetate de secretara comisarului şi de sora de caritate.

Pe rînd, agentul pipăi cu multă dexteritate hainele pasagerilor. Din buzunarul lui José Orido scoase un revolver „Colt", de dimensiuni respectabile, şi o tabacheră de aur, pe care le puse pe birou. Începu apoi să cerceteze cusăturile şi căptuşeala. Călătorii se supuneau fără nici o bunăvoinţă acestei percheziţii. Păreau indignaţi şi gata să se ia la harţă. În clipa aceea intră secretara, care-i spuse comisarului că nu a găsit nimic asupra celor două femei. Aci, de asemenea, Delbas nu găsise nimic. Delage îşi muşca buzele nervos. Privea la pastor, care rămăsese în cămaşă, în timp ce Delbas îi cer-

ceta hainele şi încerca să deşurubeze umbrela; Harold Beck, înalt şi pleoştit ca un cocostîrc singuratic, încerca să-şi acopere pudic goliciunea cu pălăria.

Deodată, Delage avu o inspiraţie. Smulse pălăria tare din mîna preotului, o privi pe toate părţile, o ciocăni, aşa cum făcuse şi Delbas mai înainte, apoi, cu un briceag, desfăcu căptuşeala de mătase, pe care scria cu litere de aur „V. Ridge-Cincinatti", şi, ca un scamator care face omletă într-un joben ca să scoată din fundul lui un porumbel viu, el scoase un pumn de diamante de o mărime şi de o frumuseţe rar întîlnite. Toţi cei de faţă se aplecară buimăciţi asupra pălăriei: acolo, în fundul dublu, amenajat ca o mică ascunzătoare, sclipeau cu mii de focuri alte cîteva pietre de o formă şi strălucire admirabilă. Delage căută febril printre ele. Dar faimoasa mostră lipsea.

— Cum poţi explica, domnule Beck, prezenţa acestor pietre preţioase în pălăria dumitale? întrebă Delage.

— Domnule comisar, vă rog să-mi îngăduiţi mai întîi să mă îmbrac, răspunse cu multă demnitate aşa-zisul pastor.

După ce îşi încheie ultimul nasture la redingota sa neagră, se aşeză în fotoliu, într-o atitudine spăşită.

— Ştiu că împrejurările sînt împotriva mea. Dar jur că sînt nevinovat. Diamantele acestea nu au nici o legătură cu Castella. O enoriaşă bogată a mea, mistress Smith din Cincinatti, mi-a încredinţat o sumă importantă cu prilejul călătoriei mele în Orient, rugîndu-mă să-i cumpăr diamante. Voia să facă un plasament sigur.

— Frumoasă îndeletnicire pentru un pastor metodist! Eu să fi fost în locul doamnei Smith, spuse Delage batjocoritor, n-aş fi avut curajul să-ţi încredinţez o sumă atît de însemnată. Şi, mă rog, poţi să ne spui de ce ai ascuns diamantele în pălărie?

— Ca să nu-mi fie furate şi... şi ca să nu am dificultăţi la vamă. Doar nu credeţi că sînt un asasin! spuse deznădăjduit pastorul, frîngîndu-şi mîinile.

După ce ieşiră toţi pasagerii, poliţiştii rămaseră iar să discute.

Blondel se ridică în picioare şi străbătu biroul în lung şi în lat, mîngîindu-şi într-una mustăţile pleoştite.

Se opri în faţa măsuţei secretarei, pe care Delage pusese caseta cu pricina. O luă în mînă, o răsuci şi mişcă resorturile.

— Ce cutie ciudată! Grozav aş vrea să ştiu ce mostră va fi fost aceea care trebuia păzită cu atîta grijă? Nu te-ai gîndit de loc că sfera aceea, îşi privi palma — şi palma lui se rotunji ca şi cum ar fi ţinut cu adevărat un obiect —, a putut fi chiar arma secretă cu care a fost suprimat Castella? Eu aşa văd lucrurile. Inofensivă pentru el, era în realitate o maşină infernală care, făcînd explozie, a spart plexiglasul, iar pe industriaş l-a spulberat, l-a făcut să dispară fără urmă. Să admitem un moment că industriaşul nu cunoştea toate proprietăţile acelei mostre pe care o ducea cu el. Că ea putea să fie o armă secretă care să se declanşeze la un anumit moment şi să-l suprime chiar pe el. Şi că cineva a folosit-o împotriva lui. Unul care dă de bănuit e neapărat inventatorul. Dar dacă avea şi un complice?

Blondel se opri în faţa lui Delage cu un aer întrebător.

— Mdolomba! Numai Mdolomba! răspunse tot el. E vorba de un asasinat politic. Trebuie să-mi iei informaţii asupra acelui Lau-

rent. De ce a fost concediat de la fabrica de aparate de radio? Pare un individ foarte suspect.

Delage tăcuse tot timpul şi acum il privea cu un surîs sarcastic pe inspector. Metodele lui „ştiinţifice" îl duseseră la alte concluzii.

— *Şi dacă nu era Mdolomba?*

— Cine atunci?

— Dacă era Alain, propriul fiu al industriaşului, care l-a asasinat în dorinţa lui de a-l moşteni, aşa cum a mărturisit Lili Mousselet.

— Evident că şi ipoteza aceasta trebuie avută în vedere, spuse Blondel îngîndurat.

Comisarul Delage surîse; era nespus de mulţumit. Cazul Castella i se părea acum destul de clar. Raţionamentele lui, întemeiate pe declaraţii şi prezumţii, i se păreau fără greş. Căutase să-l convingă şi pe Blondel, care părea că încă mai stă la îndoială.

Pe inspector, lipsa cadavrului îl punea în mare încurcătură. De-a *lungul carierei lui avusese de-a face numai cu cadavre „disciplinate* şi cumsecade", care aşteptau cuminţi la locul lor venirea poliţiei. Şi atunci începeau să dezvăluie o mulţime de lucruri, de parcă ar fi fost în slujba acestei temute instituţii. Vreun nasture, o bucată de stofă, un smoc de păr din chica asasinului sau chiar şi o carte de vizită, ţinută în mîna crispată a defunctului, constituiau amănunte revelatoare şi preţioase pentru Blondel, care-i indicau o pistă sigură. Dar mortul ăsta, care zburase, aşa, pe fereastră sau se pulverizase fără să lase nici o urmă, îi răsturna toate conceptele lui bine stabilite.

— Se poate să ai dreptate, răspunse Blondel, muşcîndu-şi mustaţa. Totuşi nu pot să cred ca tînărul Castella să fie asasinul.

— Şi de ce, domnule inspector? întrerupse Delage.

Se strădui să-i explice lui Blondel teoria lui! Laurent şi Castella ar putea fi doi asasini primejdioşi, cu atît mai primejdioşi, ţinînd seamă de metoda originală folosită de ei.

— Ştiu, mormăi Blondel la plecare, că dumneata îndrăgeşti teoriile, dar noi să ne ţinem de fapte. Fără dovezi nu putem aresta un personaj ca Alain Castella. Totuşi împotriva lui Mdolomba există prezumţii grave. Pe el trebuie negreşit să-l reţinem. Faţă de Alain Castella, dacă îl lăsăm liber, trebuie să ne luăm toate măsurile. Să fie urmărit pas cu pas. Şi să nu uiţi să controlezi toate declaraţiile. Dispune să fie căutat de urgenţă şi adus la Bruxelles inginerul Laurent.

Delage făcu semn că a înţeles şi îl petrecu pe inspector pînă la uşă. Cînd rămase, în sfîrşit, singur răsuflă uşurat. Sîcîielile şefului îl scoteau din sărite. „E gelos pe succesul meu" — se consolă el. Se apucă să ticluiască o relatare pentru presă menită să facă senzaţie. Apoi îşi frecă mîinile mulţumit. Căci, datorită cazului acestuia miraculos, cu adevărat „căzut din cer", se şi vedea săltat şi el într-un post de inspector.

*

* *

Chiar a doua zi, această senzaţională întîmplare deveni chestiunea la *ordinea zilei, principala preocupare a presei.*

Cu litere de o şchioapă, ziarele publicau pe mai multe coloane titluri menite să acapareze atenţia opiniei publice:

„Misterioasa dispariție a unui miliardar", sau
„O crimă în înaltul cerului", sau
„Senzaționalul sfîrșit al unui nabab".

Cotidianul „Le pays", organ de dreapta, stipendiat de marea finanță, începuse o campanie sistematică, urmărită cu interes de anumite cercuri reacționare. Chiar în prima pagină, rezervată de obicei problemelor politice și economice, se relatau amănuntele crimei :

„Un mare industriaș, un om cu merite excepționale, care a adus națiunii neprețuite servicii, a dispărut in împrejurări care nu lasă nici o îndoială; singura explicație posibilă a tragicului sfîrșit al domnului Castella este crima. O crimă odioasă, un asasinat premeditat, al cărui caracter este evident politic. O anchetă necrutătoare va scoate, desigur, la lumină pe făptași și, totodată, scopurile pe care le urmăresc. Principala întrebare care se ridică în calea cercetătorilor este desigur: Cui prodest ? * Trebuie într-adevăr să se lămurească la lumina acestui tragic eveniment dacă anumiți indivizi care se erijează în funcțiunea de apărători ai intereselor celor mulți nu și-au schimbat cumva metodele și n-au trecut la mijloacele de luptă ale terorismului anarhic. E de văzut dacă nu se urmărește prin suprimarea unor personalități reprezentative intimidarea patronilor și a marelui capital în folosul demagogiei revoluționare. Din acest punct *de vedere, prezența d-lui Mdolomba, lider sindicalist din* Congo, pe bordul avionului în care s-a comis crima nu ni se pare de loc o simplă întîmplare. Ancheta va stabili rolul jucat de acel personaj în această sinistră afacere".

Un alt ziar de dreapta, „La foi", subvenționat de un concern rival, insinua că vinovatul ar putea fi chiar fiul industriașului, care a avut tot interesul să-l suprime pentru a deveni, ca unic moștenitor, stăpînul miliardelor rămase. Împreună cu prietenul său inventatorul, ei au putut pune la cale suprimarea lui Castella cu ajutorul unei arme misterioase care l-ar fi pulverizat pe loc.

Presa de stînga, în schimb, păstra o atitudine ponderată. Astfel, ziarul „La presse ouvrière" deplîngea atitudinea luată de ziarele de dreapta, care nu văd în dispariția lui Castella decît o nouă ocazie de a calomnia pe reprezentanții muncitorimii. Ele cred că se apropie *prin aceasta de vechiul lor scop : înlăturarea oricărei activități* a oamenilor muncii de apărare a drepturilor lor. „La vie ouvrière" cerea cu insistență să se facă lumină în această afacere suspectă și să fie pus imediat în libertate liderul muncitoresc Mdolomba.

Într-un articol semnat de Gérard Mercoeur, în „La voix du peuple", era atacată cu violență conducerea Societății „Metafric", dezvăluindu-se abuzurile săvîrșite și relatîndu-se în amănunt toate împrejurările accidentului din mină și urmările lui. În concluzie, Mercoeur cerea și el eliberarea lui Mdolomba și o anchetă severă ca să descopere pe adevărații vinovați.

V

Plecînd de la aeroport, Gérard se abătuse pe la ziar să ducă articolul pe care-l scrisese. Apoi ajunse, în sfîrșit, acasă.

Împinse portița, care scîrții jalnic. O bătrînă măruntică și vioaie, cu părul alb-coliliu și cu o figură veselă și rumenă, uda florile.

---

* Cui îi folosește ? (în limba latină)

— Tu eşti, dragul mamei?
— In carne şi oase, mamă.
Cu o privire, Mercoeur îmbrăţişă acele locuri dragi, de care i se făcuse dor in rătăcirile lui.
Locuia pe o stradă liniştită, care, în mijlocul cartierelor zgomotoase, păstrase intreg farmecul ei de uliţă provincială, plină de poezie. Casa joasă şi albă era aşezată în fundul unei grădini cu boltă de viţă şi nalbe, o oază verde şi încîntătoare în mijlocul deşertului de asfalt.
Işi regăsi cu emoţie masa lui de scris, scrinurile vechi, care-i ţineau loc de caziere pentru manuscrise, cărţile aşezate în rafturi pînă la tavan, portretul lui Edgar Poe, părintele literaturii poliţiste, în cadra lui de argint, în faţa biroului. Gérard se opri în faţa lui.
— Intimplarea misterioasă pe care am trăit-o astă-noapte e pe măsura geniului tău. Numai tu ai fi în stare s-o dezlegi. Nevrednicul tău confrate va încerca s-o scrie sub inspiraţia ta şi să ţi-o dedice.
Privirea intensă a poetului părea că-l aprobă şi că-l încurajează.
Inviorat de un duş prelungit, Gérard îşi puse haina de casă cam roasă în coate şi papucii lui cei uzaţi. În aşteptarea mesei, se cufundă în fotoliul său, cu perne moi. Ali, cotoiul birman, îi sări pe genunchi.
Işi regăsi deprinderile şi maniile. „Ordinea in dezordine" — spunea el glumind mamei sale, care fusese oprită cu străşnicie să se atingă de ceva. În acea aparentă neorînduială, el găsea îndată, cu ochii închişi, lucrul de care avea nevoie: ascuţitoarea, ochelarii sau ibricul electric în care îşi pregătea singur cafeaua, ceaşca în care o bea, călimara străveche, condeiele ascuţite sau foarfeca de tăiat hîrtie.
In mijlocul lucrurilor prietene, gîndul i se întorcea tot mereu la întîmplarea din avion. Şi în somn visele îl purtară într-un zbor cu nesfîrşite peripeţii: pleca în căutarea bilei misterioase, care strălucea ca o stea, inaccesibilă... Dimineaţa, cînd se trezea, încerca să folosească într-o nuvelă toate fantomele nopţii. Numeroase foi zăceau risipite pe biroul de acaju. Dar altele şi mai numeroase umpleau coşul cu hîrtii.
Intîmplările fantastice îl pasionaseră totdeauna, dar aceasta la care fusese martor i se părea că întrece cu mult în enigmatica ei desfăşurare pe toate cele citite sau aflate pînă acum. Il îndîrjea punctul de vedere părtinitor al poliţiei, care vedea aci un asasinat politic.
Işi spuse că cel mai bun lucru ar fi să-l vadă pe Delage, să caute să mai discute cu el. In două zile s-au putut întimpla evenimente însemnate, de care el n-are habar.
Cu bucuria unui şcolar cînd sună recreaţia, îşi lăsă lucrul început, îşi zvîrli haina de casă şi papucii şi se îmbrăcă de zor ca să meargă la aeroport.
Cînd pătrunse în elegantul birou al comisarului, salutat cu o exagerată bunăvoinţă de Delbas şi cu un zîmbet fermecător de secretară, îl găsi pe comisar adîncit în citirea unei telegrame. Acesta se ridică în picioare. Vizita lui Gérard îl măgulea. Poate că va pomeni ceva şi despre el în articolele sale.
— Scumpe maestre, declamă el cu emfază, mă bucur că vă văd! Veniţi, desigur, să vă interesaţi de mersul anchetei noastre?
— Drept să spun, sînt foarte curios să mai aflu amănunte. Deznodămîntul acestui caz mă interesează în mod deosebit.

— Am primit chiar acum o veste senzațională. In primul rînd însă trebuie să aflați ce-am mai descoperit după plecarea dv. Dar mai întîi vă rog să luați loc. V-am citit cu plăcere articolul, deși nu sînt de acord cu punctul dv. de vedere. Eu dozez informațiile pentru presă așa cum cred eu de cuviință, ca să nu stînjenesc mersul anchetei. Pentru dv. însă am să fac o excepție.

Povesti pe larg toate întîmplările din ajun, apoi îi întinse telegrama.

— *Iată ce ne-a trimis poliția din* Elisabethville.

Urmărea cu o vădită plăcere uimirea zugrăvită pe chipul lui Gérard.

„In legătură cu informațiile cerute de poliția criminală din Bruxelles, vă aducem la cunoștință că numitul Harold Beck nu a locuit la «Grand Hotel». În schimb sîntem în măsură să vă comunicăm că in orașul nostru s-a comis un furt însemnat *de diamante aparținînd lui* Alois, *proprietarul minei din* Kilo e Moto. Bănuielile cad asupra unui englez cu numele de Herbert Smith, care era preceptorul fiului lui Alois și care a părăsit serviciul în ziua de 10 septembrie, cînd s-a constatat și lipsa diamantelor. Se crede că așa-zisul Smith a plecat cu avionul FB—12. Semnalmentele lui sînt următoarele: înalt, blond, ochii albaștri, nasul ascuțit, figura prelungă, în vîrstă de treizeci de ani.

Este probabil să fi avut și complici". Urmează inventarul diamantelor...

— Ei, ce spuneți? întrebă Delage.

— Mărturisesc că nu mă așteptam la această întorsătură, îi răspunse visător Gérard. Pe pastorul acesta l-am bănuit de la început. Dar nu văd ce legătură are cu dispariția lui Castella.

— Nici eu nu văd legătura. Dar dacă totuși e complice și la crima din avion? Cazierul lui îl arată ca pe un primejdios șef de bandă. Una dintre ipotezele mele a fost la început că e vorba de un furt *de invenție. Invenția inginerului* Laurent, *de care v-am pomenit adineauri.* Mai există și o a doua, și anume că Alain și-ar fi ucis tatăl cu complicitatea inginerului Laurent. Eu însă, care am cercetat bine cazul, rămîn la convingerea că Mdolomba e vinovatul. Și nici inginerul Laurent nu e străin de crimă.

— Cum? izbucni Gérard. Laurent nu poate fi implicat în tragedia asta. L-am cunoscut de aproape. E mai presus de orice bănuială.

Delage surîse îngăduitor.

— Dv. aveți tot dreptul să protestați. N-aveți de unde ști că Laurent a fost concediat de la fabrica unde lucra înainte de a pleca în Congo și că a fost concediat tocmai din pricina ideilor lui primejdioase.

— Și ce vrei să spui cu asta? Crezi că e un asasin?

Delage nu apucă să-i răspundă. Tocmai intrase secretara, aducînd o telegramă. Comisarul o deschise și, după ce își aruncă ochii pe ea, o întinse cu un zîmbet triumfător lui Gérard.

„Inginerul Laurent dispărut. Continuăm cercetările."

Gérard dădu din umeri. Ar fi vrut să-i dovedească lui Delage că nu are dreptate, dar nu avea elementele. Se întreba și el cu năduf unde era Laurent. De ce dispăruse tocmai acum?

*
* *

In clipa aceea, Laurent se găsea în Rodezia, îndreptîndu-se spre Livingstone. Drumul cu hîrtoape şi băltoace pe care-l luase nu-i îngăduia să ia viteză. Ploaia nu mai contenea. Părea că voia să deşerte tot cerul. Un adevărat potop se dezlănţuise peste pădurea inundată, peste tufişurile care şiroiau de apă şi luau în lumina farurilor forme stranii.

Laurent apăsă pe accelerator şi strînse nervos volanul. Părea cuprins de o nelinişte cumplită.

In ajun Laurent ajunsese tîrziu, după miezul nopţii, în odăiţa sa din pavilionul personalului de la „Metafric". Era foarte obosit. De două zile colinda prin ploaie, pe drumurile desfundate, de la o mină la alta. Avusese şi o pană de maşină care-l întîrziase. Era ud pînă la piele. Nu dorea nimic altceva decît o haină uscată, o ceaşcă de cafea fierbinte şi somnul, răsplată binemeritată după atîta trudă. Ucenicul Dabo îl întîmpină în prag. Părea foarte tulburat.

— Bonsoa, mossie! Aflat că mossie Castella molt? El dispălut avion.

— De unde ai aflat, Dabo?

În vorbirea lui stîlcită, Dabo povesti ce se ştia la mină. Laurent îl asculta în tăcere. Maşinal, deschise butonul aparatului de radio şi deodată, printre frînturi de cîntece şi de conferinţe, i se păru că desprinde numele său. Se repezi la aparat, străduindu-se să nu piardă un cuvînt.

— Inginerul Laurent... inginerul Laurent este chemat de urgenţă. Aci postul de radiodifuziune din Elisabethville. Inginerul Laurent este chemat de urgenţă la tribunalul din Elisabethville. Să se prezinte la procurorul de serviciu.

Cu nervii încordaţi la culme, tînărul continua să asculte, aplecat asupra aparatului.

— Urmează muzică de dans...

Comunicarea se sfîrşise.

Laurent însă rămăsese ca de piatră. Chipul lui serios trăda o mare concentrare de gîndire. Dabo se apropie de el.

— Doi mossie din Elisabethville căutat azi pe mossie Laurent.

— Cînd, Dabo?

— Pe seală. Spus că se î tolc mîine dimineaţă.

Laurent sorbi de cîteva ori din cafeaua fierbinte, apoi se hotărî brusc. Luă de pe dulap o valiză mică şi ghemui în ea cîteva schimburi. Stătu o clipă la îndoială, se duse în laboratorul său, descuie un dulap de fier şi luă de acolo un pachet învelit în hîrtie groasă.

— Dabo, eu trebuie să plec iar, spuse el.

Negrul îi luă valiza şi îl petrecu pînă afară, tăcut. Cu un fel de hîrîit astmatic, maşina porni. Mai opri o clipă la poartă, apoi zvîcni afară, pierzîndu-se în noapte.

*

* *

— Mademoiselle Francine! Mademoiselle Francine!

În auzul Francinei adormite, glasul strident al proprietăresei pătrundea ca prin vată. Fata mormăi ceva şi se întoarse pe partea cealaltă. Dar în uşă răsunară nişte bătăi energice.

— La telefon, mademoiselle Francine!

Fata se ridică buimăcită. Cine putea să-i strice somnul aşa de

dimineață? Își puse repede un halat peste cămașa de noapte și trecu în vestibul, unde se afla telefonul. Recunoscu glasul lui Alain Castella. Îi răspunse cu îndoială, dar, după ce ezită o clipă, se învoi să-l aștepte peste o oră. Francine urmărea un gînd ascuns. Era absolut necesar să-l vadă pe Alain.

Ea se îmbrăcă în grabă. Alese o rochie de lînă ușoară, verzuie, care o făcea să semene cu o floare învoaltă în corola ei delicată. Apoi luă din dulap un plic voluminos și coborî scara în fugă.

Castella aștepta jos, în mașina albastră de două locuri, o jucărie scumpă de cristal și nichel strălucitor. Francine veni spre el cu mîna întinsă, cu un zîmbet voios.

— Încotro ne îndreptăm, m'sieur Alain? Spre Grand' Place?

Pe buze îi juca un zîmbet șăgalnic.

Bietul pinguin făcu o mutră atît de dezolată, încît Francine izbucni într-un rîs cristalin.

— Nu pari prea încîntat. Ce-ți dorește inima?

— Știi foarte bine. Să fim singuri.

— Atunci mergem la muzeul de antichități! glumi ea.

— Dacă ții neapărat, oftă resemnat Alain. Dar aș fi vrut să ne izolăm puțin de toată forfota asta a mașinilor, care mă amețește, și să vorbim de ale noastre. Să mergem undeva într-un loc retras și înverzit, să luăm un aperitiv.

— Fie voia dumitale, oftă Francine. Strîngea la subțioară plicul galben; pentru asta era gata să îndure un ceas complimentele dulcege ale lui Alain.

Mașina porni. Fermecat de apropierea Francinei, el conducea ca un zănatic, strecurîndu-se printre mașini, fluierat de toți agenții de circulație. Dacă ar fi fost mai atent, ar fi observat că o mașină se luase pe urmele lor. Trecură pe sub străvechiul turn de la Hal, rămășiță a vechilor întărituri, și ieșiră din Bruxelles, gonind pe o autostradă asfaltată; cotiră la dreapta pe un drumeag, și mașina se opri în fața unei grădinițe cotropite de verdeață de pe malul Senei.

Agentul care-i urmărise coborî și el din mașină și se așeză și ei la o masă în grădina pustie. Scoase o batistă cu pătrate mari roșii și-și șterse fruntea asudată. Comandă o jumătate de vin roșu și, însetat cum era, după atîta așteptare, o dădu gata într-o clipă.

Totuși părea că osteneala lui nu fusese zădarnică. Avea misiunea să-l fileze pe Alain și pînă acum nu constatase nimic interesant. Astăzi însă se întîmplase ceva nou. „Copoiul" văzuse că individul s-a întîlnit cu stevardesa de la avion. Și fata asta făgăduia să fie un vînat de soi. Și nu știu ce tot șușotesc împreună, parcă ar avea secrete importante.

Iată că, la un moment dat, fata scoate din poșetă un plic voluminos și i-l încredințează lui Alain, uitîndu-se cu grijă în toate părțile. Agentul se prefăcea că citește ziarul, dar o urmărea atent în toate mișcările ei. Apoi se ridică de pe scaun, se duse în local să-i telefoneze lui Delage.

Se auzi glasul ridicat al comisarului.

— Cum? Cu Francine? Stevardesa care a fost atunci noaptea în avion? Urmărește-i de aproape. Asta e o pistă nouă.

Dar în clipa cînd agentul se întoarse la masa lui, cei doi tineri dispăruseră.

VI

Peste citeva zile, Gérard fu chemat la telefon. Un glas puternic şi sonor făcu să vibreze aparatul.

— Laurent! spuse el peste măsură de uimit. Tocmai la dumneata mă gîndeam. Erai dat dispărut.

— Ştiu! Am sosit de ieri de la Paris.

— De la Paris? Mercoeur era din ce în ce mai surprins.

— Da. Am trecut în Rodezia şi la Livingstone am avut legătură cu avionul Companiei „Air-France". Am preferat să ajung singur de capul meu decît cu cătuşele la miini, rîse Laurent.

— Dar ce ţi s-a întîmplat?

— Nu pot să spun încă nimic, dar te rog să vii astăzi dimineaţă la ora 11 la „Café de la paix". Aş vrea să stau de vorbă cu dumneata; am să comunic lucruri de cea mai mare importanţă şi aş dori să fii primul care să iei cunoştinţă de ele.

— Iţi mulţumesc, Laurent, pentru încrederea pe care mi-o arăţi. Am să vin negreşit. Mă interesează foarte mult.

După ce puse jos receptorul, Gérard îşi aprinse o ţigară, se îmbrăcă zorit şi se îndreptă spre „Café de la paix".

Cînd veni acasă, după misterioasa lui convorbire cu Laurent, Gérard părea foarte mulţumit. Nu-şi găsea locul o clipă. Se plimba cu paşi mari prin odaie.

Cuibărit între pernele fotoliului, Ali, cotoiul, întredeschise un ochi nefiresc de albastru şi-şi cercetă bănuitor stăpînul, care vorbea singur.

— Ali, băiete, Gérard se întoarse spre el, frecîndu-şi miinile. Mîine dezlegăm enigma.

Apoi telefonă lui Delage.

— Domnule comisar, ii spuse el, mîine trebuie să te văd neapărat. Şi chiar pe aeroportul d-tale. Am să-ţi fac comunicări de cea mai mare importanţă. Fii bun şi anunţă-l şi pe d-l Blondel. Ne intilnim mîine la 11 în atelierele „Arc-en-ciel".

Foarte intrigat, Delage făgădui să vină.

A doua zi de dimineaţă, la ora 11, Gérard se afla la aeroportul Companiei „Arc-en-ciel". Se duse de-a dreptul în biroul inginerului Philippe, unde fusese poftit. Secretara îl întîmpină cu bunăvoinţă şi-i spuse că inginerul şef se află în ateliere.

— A lăsat vorbă să vă aştept şi să vă conduc pînă acolo, adăugă ea.

Porni înainte, şi Gérard o urmă. Străbătură împreună terenurile vaste şi intrară într-un hangar care servea de atelier de reparaţii şi încercări de avioane. Porţile erau deschise.

De cum pătrunseră înăuntru, Gérard dădu cu ochii de un avion identic cu F.B.12, care îl adusese de la Elisabethville. Sau poate că era chiar acela? Pe cînd îi dădea ocol, Gérard se auzi strigat de cineva. Era Laurent, care-l saluta din uşa avionului şi îi făcea semn să urce.

În cabina pasagerilor mai erau doi mecanici şi inginerul Philippe, care supraveghea montarea unor aparate. Peste cîteva clipe se arătă Alain Castella.

— Tu aici? spuse cînd dădu cu ochii de Laurent.

Dar deodată se dădu un pas înapoi: în penumbră zări un fotoliu ocupat. Era fotoliul tatălui său. Ii trebuiră cîteva clipe ca să-şi dea

seama că persoana nemişcată, acoperită cu un trenci şi cu o şapcă înfundată pe ochi, nu era decît o momiie, un manechin. Alain retrăia cu intensitate groaznicele impresii din noaptea de pomină. Se prăbuşi într-alt fotoliu tremurind. Gérard se grăbi să acopere manechinul cu impermeabilul său.

În spatele lui auzi un glas cu intonaţii teatrale.

— Vă salut, maestre! Ard de curiozitate, îţi mărturisesc că invitaţia d-tale mi-a dat mult de gîndit. Bună dimineaţa, domnule Castella.

Comisarul Delage dădu mîna cu Alain. Puţin după aceea apăru şi inspectorul Blondel. Se adunară şi reprezentanţii presei.

— Plecăm în călătorie? Unde mergem? întrebă un reporter de la „Vie ouvrière".

— Nicăieri! O să călătorim numai cu gîndul, răspunse Gérard.

Părea ca totdeauna foarte liniştit, deşi chipul lui oglindea o însufleţire neobişnuită şi un zîmbet plin de înţelesuri îi flutura pe buze. În clipa aceea intră Francine.

— Aşa! Acum nu mai aşteptăm pe nimeni.

Mecanicii închiseră uşile.

— Vă rog să luaţi loc, domnilor. Mai aveţi puţin de aşteptat pînă terminăm toate pregătirile.

Se aşezară cu toţii în fotolii.

— Daţi-mi voie, întîi de toate, să vă prezint pe inginerul Laurent, autorul faimoasei invenţii care vă preocupă atît de mult.

Vorbele lui făcură senzaţie.

Laurent se înclină cu un zîmbet care dădea o înfăţişare copilărească figurii lui grave.

— Dînsul a venit într-adins din Congo, continuă Mercoeur, bucurîndu-se de uimirea poliţiştilor, ca să vă lămurească asupra invenţiei lui. Şi m-a delegat pe mine să vă dau explicaţii, el continuîndu-şi între timp pregătirile care mai sînt necesare demonstraţiei pe care are intenţia s-o facă înaintea domniilor voastre.

Apoi Gérard ridică impermeabilul său şi scoase de sub el o cutie.

— Caseta! strigară într-un glas cei doi poliţişti, care îi urmăreau mişcările cu o atenţie încordată.

— Dar cum e cu putinţă? întrebă Delage. Adineauri era pe biroul meu.

— Nu sînt nici scamator, nici iluzionist, zîmbi Gérard. Ai să te convingi îndată. Deschise cutia cu multă băgare de seamă şi scoase dinăuntrul ei o sferă aurie de mărimea unei lămîi.

— Mostra! strigă gîtuit Alain.

— Bila! exclamă Francine. Bila pe care o ţinea în mînă domnul Castella.

Cei doi poliţişti rămăseseră încremeniţi.

— O recunoaşteţi aşadar? întrebă Delage.

— Fireşte. Nu poate fi nici o îndoială. Unde aţi găsit-o, domnule Mercoeur?

— V-am spus că nu sînt scamator, spuse rîzînd Gérard. Sfera aceasta mă va ajuta în demonstraţiile mele. Şi nu am numai una singură. Din buzunar mai scoase una la fel. Ţinea în fiecare mînă cîte una.

— Fac apel acum la toată atenţia dv., spuse el.

Desfăcu pumnul stîng, şi sfera căzu vertiginos, lovi cu zgomot

pardoseala cabinei şi se rostogoli de-a lungul podelei puţin înclinate a avionului pînă la uşa bufetului. Cînd o văzu că se opreşte, Delage întrebă mirat:

— Ce aţi vrut să demonstraţi cu asta?

Gérard nu răspunse; depărtă încetinel degetele de la mîna dreaptă, şi de data aceasta sfera zvîcni cu putere în sus, izbindu-se cu zgomot de tavan, şi începu să se rostogolească în sus de-a lungul pantei plafonului pînă la uşa cabinei piloţilor. Toţi cei de faţă o urmăriră cu privirea, năuciţi.

— Domnilor, vă asigur că nu e vorba de o scamatorie ieftină, ci de o invenţie a cărei însemnătate depăşeşte orice închipuire. Dacă mai aveţi vreo îndoială, *eu pot să repet experienţa. Sfera pe care o* vedeţi nu e decît o mostră adusă de inginerul Laurent, la fel cu cea pierdută în noaptea de 12 septembrie.

Gérard făcu cîţiva paşi şi, urcîndu-se pe unul dintre fotoliile apropiate, culese sfera de pe tavan, cum ai culege un măr din pom, şi o arătă din nou privitorilor înmărmuriţi.

— Cred că a sosit momentul, spuse el, să vă explic în ce constă invenţia; veţi trebui să recunoaşteţi că este tot atît de simplă pe cît este de genială. Un adevărat ou al lui Columb.

— Sîntem şi noi foarte curioşi, spuse Blondel, dar nu ştiu dacă avem pregătirea ştiinţifică pentru a înţelege.

— Vă asigur că o să înţelegeţi, aşa cum am înţeles şi eu. De aceea a insistat inginerul Laurent să vă dau eu desluşirile. Un profan explică mai bine profanilor.

Reporterii scriau cu înfrigurare. Fotografii îşi pregăteau aparatele.

— Iată-mă deci profesor improvizat de mecanică. Domnilor, vă rog să-mi dăruiţi toată atenţia şi totodată şi indulgenţa domniilor voastre dacă nu voi fi la înălţimea sarcinii mele. Tuşi de cîteva ori, dregîndu-şi glasul şi căutînd parcă vorbele cele mai potrivite. Problema gravitaţiei a făcut pe oamenii de ştiinţă să consume rîuri de cerneală şi munţi de hîrtie, continuă Gérard. Ştiţi cu toţii, domnilor, că gravitaţia nu este decît o manifestare a forţei de atracţie universală, care se exercită la distanţă între două mase materiale, şi anume între masa terestră şi masa oricărui obiect care se află sub influenţa acestei forţe de atracţie.

Dacă vă mai amintiţi de experienţele de fizică din liceu, cu bagheta de sticlă şi bobiţa de soc, atunci mai ştiţi că forţe similare de atracţie la distanţă se exercită şi între două corpuri electrizate, adică de fapt între două sarcini electrice.

— Aţi uitat blana de pisică, maestre, observă rîzînd unul dintre ziarişti.

— Fireşte! Blana de pisică şi bucata de chihlimbar.

Laurent se apropiase între timp.

— Dă-mi voie acum să continui eu expunerea puţin mai ştiinţific. Ultimele teorii asupra gravitaţiei, datorite savanţilor sovietici Sokolov şi Ivanenko [1] şi mai recent lui Fok [2] au stabilit că între

---

[1] A se vedea: A. SOKOLOV şi D. IVANENKO: *„Teoria clasică a cîmpului"*, Editura tehnică (traducere din limba rusă), 1955, şi A. Sokolov şi D. Ivanenko: „Teoria cuantică a cîmpului" (Probleme alese), Editura tehnică (traducere din limba rusă), 1956.

[2] V. A. FOK: „Teoria spaţiului, a timpului şi a gravitaţiei".

fenomenele electromagnetice și fenomenul de gravitație există o apropiere și mai mare.

Ei au demonstrat că acțiunea la distanță a gravitației se exercită cu ajutorul unor particule sau cuante foarte mici de energie, pe care le-au denumit gravitoni, în același fel în care se exercită acțiunea energiei radiante electromagnetice prin fotoni.

— Și cum au putut fi identificați și descoperiți acești gravitoni? se amestecă în vorbă Delage, mai mult dintr-o deformare profesională decît din curiozitate științifică.

— Savanții sovietici au stabilit existența gravitonilor numai pe bază matematică și n-ar fi de loc nimerit să fac aci o expunere asupra acestor teorii.

— Numai prin deducții matematice nu pot fi nici identificați, nici urmăriți gravitonii dumitale, spuse sentențios Delage, ca și cum ar fi fost vorba de niște infractori.

— Domnule comisar, nu trebuie să priviți cu neîncredere aceste cuceriri teoretice ale științei. Confirmarea experimentală și aplicațiile practice le urmează îndeaproape. Matematicienii sînt niște deschizători de drumuri. Și rodul imaginației lor creatoare și al calculelor riguroase se verifică de obicei prin experiență. Un singur exemplu faimos: undele electromagnetice au fost în primul rînd descoperite pe cale matematică de Maxwell și abia după douăzeci și cinci de ani au putut fi obținute experimental de Hertz. Astăzi, aplicațiile lor în transmisiile de radio și televiziune, care au fost realizate mult mai tîrziu, au ajuns să constituie elemente indispensabile pentru viața noastră civilizată.

— Discuția aceasta este foarte interesantă, întrerupse Blondel, dar nu văd legătura cu cele două sfere pe care ni le-a înfățișat domnul Mercoeur.

— Aveți dreptate, spuse Laurent cu oarecare ironie, nu este cazul să vă țin o conferință asupra ultimelor teorii științifice în domeniul fizico-matematic. Să revenim deci la forțele de atracție care se exercită între masele materiale. Trebuie să constatăm că ele se manifestă în mod invers decît forțele dintre sarcinile electrice. Într-adevăr, pentru ca între acestea din urmă să existe forțe de atracție, ele nu trebuie să fie de același semn, ca în cazul maselor materiale, ci de semn contrar; dacă sarcinile electrice sînt de același semn, forțele care se produc sînt de repulsie.

Ținînd seama de faptul că masele materiale se comportă invers decît cele electrice, am ajuns la concluzia că s-ar putea realiza o forță de repulsie și între două mase materiale dacă acestea s-ar găsi într-o situație inversă decît a sarcinilor electrice care produc forțe de repulsie, și anume dacă ar fi de semn contrar.

Astăzi e lucru știut că materia este constituită din particule foarte mici, care poartă diferite denumiri, corespunzînd diferitelor caracteristici pe care le prezintă.

— Dacă nu mă înșel, vreți să vorbiți despre protoni, neutroni, electroni, mezoni, adăugă unul dintre ziariști, foarte mîndru de cunoștințele lui științifice.

— O expunere amănunțită privind constituția materiei nu își are locul aci, răspunse Laurent. Mă voi mulțumi să vă spun că pentru diferitele particule descoperite s-a constatat că există alte particule avînd proprietăți inverse, adică antiparticule, antiprotoni, antineutroni, antielectroni etc... Mergînd pe drumul trasat de savanții sovietici,

eu am izbutit să concentrez într-un spaţiu redus o masă de antiparticule care, datorită acţiunilor ce se exercită între ele, au căpătat o organizare similară cu aceea a particulelor ce formează atomii, constituind antiatomi. S-a realizat în acest fel o masă de antisubstanţă [1], care are proprietăţi opuse cu ale „materiei" obişnuite şi care acţionînd prin antigravitoni produce forţe de repulsie în raport cu masele materiale. In timp ce un obiect material obişnuit — cum ar fi, de pildă, prima sferă — lăsat liber, cade în jos, fiind atras de Pămînt, cea de-a doua sferă, conţinînd o masă de antiparticule, lăsată liberă, cade în sus; ea este respinsă de Pămînt cu aceeaşi forţă cu care ar fi fost atrasă dacă ar fi avut structura materială normală, adică cu o forţă egală cu greutatea ei. Şi de aceea aţi văzut cum sfera noastră, în loc să cadă cuminte la pămînt, a ţîşnit vertiginos spre tavan.

— Cum se numeşte această masă de antiparticule? întrebă unul din ziarişti.

— Eu m-am străduit s-o realizez. In ceea ce priveşte numele, m-am mulţumit s-o notez prin AG-1, iniţialele de la antigravitaţie.

— Bine, dar nu înţeleg cum aţi realizat formarea antiatomilor din antiparticule şi mai ales cum aţi izbutit să evitaţi interacţiunile explozive între aceste antiparticule şi particulele substanţei înconjurătoare? întrebă cu ifos reporterul care-l întrerupsese şi mai înainte.

— Progresele făcute pînă acum în domeniul fizicii nucleare, răspunse Laurent, se referă în special la dezintegrarea substanţei în particulele sale, cu degajarea unor mari cantităţi de energie. Este adevărat că formarea atomilor şi antiatomilor din particule şi antiparticule întîmpină mari dificultăţi din cauza temperaturilor foarte înalte care sînt necesare pentru sudura acestor particule şi din cauza consumului foarte mare de energie care rezultă.

Cred că singura soluţie posibilă pentru a realiza formarea antiatomilor constă în folosirea directă a energiei care rezultă din dezagregarea atomică.

Pentru a se evita interacţiunea explozivă dintre antiparticule şi particulele materiale s-au făcut încercări, folosind în acest scop cîmpuri magnetice extrem de puternice. In ceea ce priveşte soluţia folosită de mine... Inginerul Laurent păru că ezită.

Mercoeur însă i-o luă inainte.

— Daţi-mi voie. Am să vă răspund eu. Laurent tace. Laurent e ca sfinxul. Nu poate vorbi. Şi iată pentru ce: dacă ne ducem cu gîndul la aplicaţiile colosale pe care le poate avea această invenţie, ar trebui să păstrăm secretul asupra ei. E de ajuns să ne gîndim că o masă mai mare de antimaterie ar putea fi respinsă de Pămînt într-o direcţie voită cu cîteva mii de kilograme şi cu viteză progresivă, ca şi viteza de cădere a corpurilor normale spre Pămînt şi aceasta fără nici un consum de combustibil sau de altă energie. Vă daţi seama că în felul acesta se realizează cel mai interesant mijloc de propulsie pentru călătoriile în Cosmos?

— Şi intru cît trebuie păstrat secretul atît de riguros pentru un lucru care a şi fost înfăptuit? intrebă Delage.

— Nu vă gîndiţi că mijlocul acesta poate tot atît de bine să

[1] Antisubstanţa, reprezintă tot o formă a materiei, cu anumite proprietăţi opuse faţă de forma obişnuită a materiei.

servească pentru propulsia unor rachete care ar fi folosite ca arme de distrugere de la distanță ? Necesitatea de a explica dispariția misterioasă a lui Castella ne-a obligat să vă dăm explicațiile privind realizarea acestei forțe de antigravitație. In ceea ce privește însă mijloacele folosite pentru concentrarea de antiparticule spre a obține antimateria, ele constituie secretul inginerului Laurent, cel puțin pînă cînd va fi sigur că invenția nu va fi folosită decît în scopuri pașnice.

— E într-adevăr o realizare fantastică, spuse Delage, profitînd de această pauză. Problema invenției îmi pare acum lămurită. Dar dispariția lui Castella, in schimb, îmi pare și mai misterioasă.

— Un moment, domnule comisar. Ajungem și la ea îndată.

Blondel privea în jurul lui, cu un fel de neliniște.

— Nu vi se pare ciudat ? Eu unul de abia mai pot respira. De unde vine apăsarea asta ?

— Nu e nimic îngrijorător, îl liniști Laurent. Va trece imediat. Domnilor, continuă el, aruncind iarăși o privire asupra manometrului fixat în peretele lateral al cabinei avionului, să lăsăm pentru moment discuția asupra invenției. Sîntem gata și putem începe demonstrația care să lămurească dispariția misterioasă a lui Castella.

În clipa aceea, el ridică impermeabilul lui Gérard, dezvelind manechinul de pe fotoliul nr. 12. La vederea lui, toți cei de față se cutremurară.

— Ne-ai convocat așadar la o reconstituire ? întrebă ironic Delage.

— Oarecum, răspunse Laurent modest. Am încercat să restabilim cît mai exact condițiile în care s-a produs dispariția lui Castella. In acest scop am construit un manechin ale cărui măsuri și greutate sînt aproape identice cu ale dispărutului.

Gérard se apropie de manechin și îi puse în mînă sfera de metal pe care o culesese de pe plafon și îi închise pumnul.

— In această situație se găsea Castella în noaptea de 11 septembrie la orele 22.50, spuse el.

— Atențiune ! strigă Laurent.

Toată lumea aștepta cu răsuflarea tăiată. Și de la oarecare distanță, cu ajutorul unei baghete, Laurent desfăcu ușor degetele manechinului...

Deodată, sfera metalică zvîcni brusc în sus, se lovi cu putere de bara portbagajului și ricoșă în fereastră. O detunătură violentă îi făcu pe toți să se cutremure. Plexiglasul din fereastră explodase, fărîmițîndu-se în mii de bucăți. In aceeași clipă, parcă ar fi fost însuflețit, manechinul se mișcă în fotoliu, înclinîndu-se spre fereastră, și deodată țîșni afară ca un dop de șampanie. Fotoliul rămase gol.

Toți cei de față se ridicară de la locurile lor și se năpustiră spre fereastră : manechinul zăcea prăbușit la pămînt, departe de avion.

— Cum e cu putință ? întrebă Alain.

— E de necrezut, mormăi Blondel.

— Dacă n-aș fi văzut cu ochii mei..., spuse visător Delage.

— Acum însă, domnule inginer, ne ești dator o explicație, întrerupse Blondel, așezîndu-se din nou în fotoliu. Ce s-a întîmplat aci ? Mărturisesc că nu înțeleg nimic.

Laurent zîmbi.

— Veți afla îndată. Mulțumită inginerului Philippe, șeful ser-

viciului tehnic al Companiei „Arc-en-ciel", am izbutit să lămurim acest caz și să realizăm demonstrația de azi. Toți ochii se îndreaptă spre inginerul Philippe, care rămăsese în fundul cabinei și care se înclină în tăcere. Laurent continuă :

— Ca să reproducem cît mai exact condițiile dispariției lui Castella, a fost nevoie în primul rînd să stabilim aceeași diferență de presiune între interiorul cabinei avionului și exterior care exista și în momentul acela. Avionul zbura la o înălțime de 5.700 de metri; presiunea în exterior, care, după cum știți, scade cu înălțimea, era la 5.700 de metri de 0,5 atmosfere. In cabină însă, care este închisă etanș, se menține cu ajutorul compresoarelor o presiune constantă de 0,75 atmosfere, corespunzătoare unei înălțimi de 2.500 de metri, pentru ca respirația să fie cu putință. Am căutat și noi să stabilim aceeași diferență de presiune de un sfert de atmosferă față de exterior, dar prin alt mijloc de care puteam noi dispune, și anume urcînd pe nesimțite presiunea în cabină cu ajutorul compresoarelor în timpul cît domnul Mercoeur vă vorbea de invenție. In momentul cînd s-a produs explozia, presiunea în interior era de 1.25 de atmosfere, ceea ce i-a cauzat domnului Blondel o ușoară senzație de apăsare în respirație.

— Mă rog, dar ce legătură poate avea presiunea sau depresiunea cu dispariția lui Castella? întrerupse inspectorul cu o oarecare enervare în glas. Eu sînt cardiac și nu pot suferi variațiile de presiune.

— Nu trebuie să aveți nici o grijă. Diferența aceasta de presiune n-a avut nici o influență defavorabilă asupra sănătății dv., îl liniști, Laurent. Ea a jucat însă un rol determinant în drama care s-a produs. O suprapresiune de un sfert de atmosferă reprezintă o forță de un sfert de kilogram pe fiecare centimetru pătrat, iar pentru o fereastră de 50 × 48 cm, avînd o suprafață de 2.400 cm², se produce o forță de 600 kg care apasă asupra plexiglasului.

Plexiglasul este construit și încercat pentru a rezista și la o forță mai mare, dar în momentul cînd peste această presiune s-a adăugat șocul violent produs prin ricoșarea sferei metalice care a țîșnit din mîna manechinului, plexiglasul a explodat, la fel ca și acela din noaptea de 11 septembrie. Atunci a fost suficient un moment de neatenție sau de oboseală pentru ca marele industriaș Castella, care ținea în mîinile lui soarta atîtor oameni, să scape din mînă o sferă la fel cu aceasta, și, odată scăpată, ea s-a ridicat vertiginos și, ricoșînd în fereastră, a produs explozia plexiglasului.

— Dar manechinul? De ce nu ne spui nimic de manechin? îl întrerupse Delage. Eu tot nu înțeleg cum a zburat pe fereastră.

— Explicația e foarte simplă, spuse Philippe. Cauza e tot diferența de presiune. Odată fereastra spartă, suflul de aer năvălind afară, sub apăsarea forței de 600 kg, a antrenat manechinul, înclinîndu-l spre fereastră, și atunci presiunea din interior, apăsînd din plin asupra lui, l-a împins în afară cu o mare parte din această forță, ca pe un piston într-un cilindru.

— Totuși, murmură Delage, dacă n-aș fi văzut-o cu ochii mei, aș crede că e vorba de o povestire fantastică.

— Dar cum se face că în reconstituirea dumitale n-a apărut și norul de fum? întrebă Blondel.

— Norul, răspunse Philippe, a fost provocat de condițiile speciale de temperatură care existau la 5.700 de metri înălțime și pe care nu le-am putea realiza acum decît într-un frigider. Norul acela

alb de ceață și nu de fum, cum a părut unora dintre pasageri din cauza emoției, a fost produs atunci de condensarea vaporilor care *se găseau în interiorul cabinei în momentul cînd, restabilindu-se* presiunea din exterior, aerul înghețat la —25° a pătruns prin fereastra spartă.

Inspectorul Blondel și comisarul Delage se ridicaseră de pe fotoliile lor. Fotografii intraseră în acțiune.

Mulțumiră lui Laurent pentru demonstrația lui atit de ingenioasă, care făcuse lumină într-un mister ce părea de nepătruns.

— Așadar, va trebui să-i dau drumul lui Mdolomba, spuse Delage cu părere de rău. Cit despre Harold Beck, o să am de el o grijă deosebită.

Nu-și putea infrina ciuda că dăduse greș în presupunerile lui. *Trecînd pe lingă Francine, comisarul se opri.*

— M-ar interesa totuși să știu ce conținea plicul acela voluminos pe care l-ai predat deunăzi domnului Alain Castella.

Fata roși :

— Erau niște acte ale fratelui meu. E șomer, și domnul Castella îmi făgăduise că va fi angajat la o fabrică.

Reporterii își luară și ei rămas bun, grăbiți să publice vestea senzațională. Gérard rămase singur cu Laurent.

— Ești invitatul meu, îi spuse. Trebuie să sărbătorim această victorie a științei cu o rață cu portocale și o sticlă de Château Neuf.

— Bucuros, spuse Laurent.

In drum spre restaurant arăta însă tot ingîndurat.

— Aș vrea să-l văd odată liber pe Mdolomba.

— N-am nici o grijă în privința aceasta, spuse Gérard. Azi de dimineață am intîlnit grupuri de manifestanți care cereau eliberarea lui. Opinia publică e revoltată. Deținerea lui e cu totul ilegală și vor fi nevoiți să-i dea drumul cît de curînd.

La masă, cei doi prieteni, în timp ce gustau din vinul catifelat și plin de miresme, se avîntară într-o lungă discuție asupra temelor care-i pasionau pe amîndoi.

— Ridic paharul pentru izbînda invenției dumitale, spuse Gérard. Sînt nespus de curios să văd ce ne va mai aduce sfera năzdrăvană.

— Deocamdată, răspunse Laurent, ciocnind paharul, mă mulțumesc să realizez suprimarea gravitației prin antigravitație. Cînd te gîndești că forței acesteia de atracție îi datorăm faptul că ne găsim aci. Ea a avut un rol hotăritor la alcătuirea planetei noastre.

Gérard îl asculta în tăcere.

— Datorită acestei atracții, masele materiale din care era constituită „nebuloasa" planetei s-au strîns laolaltă și s-au stratificat în ordinea densității lor : la centru, elementele cele mai dense, mai grele, iar spre periferie, cele mai ușoare, culminînd cu atmosfera.

Cu ochii minții, Gérard urmărea imaginile evocate de Laurent.

*Vedea risipindu-se în haos toate materiile incandescente ale ne*buloasei „împrăștiate de forța centrifugă a mișcării de rotație", așa cum spunea Laurent cu ton doctoral.

— Așadar, pentru noi gravitația există de cînd e lumea, iar antigravitația e cucerirea veacului nostru. Și la ce o să slujească antigravitația dumitale? That is the question![1]

---

[1] „Aceasta e întrebarea!" („Hamlet", Shakespeare.)

— O întrebare care merită răspuns, zîmbi Laurent. Singur nu vezi nici un folos?

— Ştiu eu? De pildă în extragerea cărbunelui şi petrolului de la mari adîncimi. Toate minereurile să le faci să-şi ia singure zborul în sus, fără cazna pe care am văzut-o eu în minele din Katanga.

— Mda! încuviinţă Laurent. Nu e rău pentru un început. Acolo insă problema nu e ridicarea materialului, ci extragerea lui din stratul productiv. Dar ia mai gîndeşte-te. Zborul! Ai vorbit de zbor...

— Ai dreptate! Şi în aviaţie, deşi nu văd cum... In ce priveşte avioanele, consider că ele dau deplină satisfacţie.

— Avioanele noastre, dragul meu, sînt ca şi păsările: folosesc ca forţă de sustentaţie rezistenţa pe care o opune aerul. Datorită forţei orizontale de propulsie produse de elicea avionului, planul înclinat al aripilor întîmpină din partea aerului o forţă de rezistenţă care este puţin înclinată faţă de orizontală, încît conţine o componentă verticală care echilibrează greutatea avionului.

Cu două şervete şi un cuţit, Laurent înjghebă imaginea unui avion. I se păru totuşi că Gérard urmăreşte anevoie.

— Nu ştiu dacă m-am făcut înţeles, spuse el. Ai văzut, desigur, schiuri pe apă. Sportul acela nou pe platforme hidroglisoare, antrenate de o şalupă cu motor...

— Fireşte! Şi mărturisesc că m-ar ispiti să încerc şi eu dacă aş şti să înot.

— O beţie a vitezei, nimic altceva, spuse Laurent. Schiurile de care vorbim sînt ţinute la suprafaţă de forţa de rezistenţă a apei, care se opune planului înclinat al platformei, alunecînd cu mare viteză. Dacă viteza se micşorează, rezistenţa apei scade şi platforma se scufundă.

— Şi eu mă duc la fund, rîse Gérard. Pesemne că din această pricină avioanele nu pot staţiona în aer.

— Desigur, numai helicopterele pot realiza această performanţă, folosind elice de propulsie verticală.

— Şi atuncea la ce ar folosi antigravitaţia?

— Folosul ar fi excepţional de mare, cum ai să vezi îndată. In zborul avioanelor, forţa cea mai importantă ca şi energia consumată servesc pentru sustentaţie, adică pentru învingerea gravitaţiei, şi într-o măsură mai mică pentru înaintare. Din pricina aceasta, puterea motoarelor de aviaţie, uzura lor şi consumul de combustibil sînt foarte neeconomice. In clipa în care, prin antigravitaţie, s-ar suprima greutatea avionului, adică atunci cînd avionul ar pluti singur în aer, aşa cum pluteşte un peşte în apă, toată forţa s-ar folosi pentru înaintare; puterea motoarelor şi consumul de combustibil s-ar reduce în mare măsură.

— Da! Ar fi o adevărată revoluţie în aviaţie, spuse Gérard, meditativ. Gîndul mă poartă mult mai departe...

Incepu să descrie staţiunile aeriene plutitoare, gigantice, la care nave aeriene uriaşe ar ancora ca nişte transatlantice la cheiurile porturilor...

Laurent rîdea.

— Totul e cu putinţă. Vom trăi să vedem gările dumitale în văzduh, la care se vor opri maşinile văzduhului.

Dar închipuirea lui Gérard, alunecînd pe panta aceasta, nu se mai oprea.

— Un lucru trebuie să mi-l dea invenţia dumitale: omul zbu-

rător! De la aripile de ceară ale lui Icar la mașina zburătoare a lui Leonardo da Vinci și pînă în zilele noastre, omul s-a străduit neîncetat să-și ia zborul. Și-l va putea oare lua acum, folosind invenția dumitale?

— Fii fără grijă! Omul va zbura! N-a reușit pînă acum, deoarece forța lui musculară este cu totul insuficientă pentru a-i asigura sustentația, pentru a învinge gravitația. In viitor va putea zbura singur prin plutire. Va fi nevoie să-și atașeze o cantitate de „antimaterie" corespunzătoare greutății lui. Forța lui musculară va fi de ajuns pentru a-i asigura înaintarea.

— Văd! spuse Gérard, entuziasmat de viziunea lui. Oamenii vor decola de pe terase înalte, vor străbate văzduhul în zbor planat, asemenea păsărilor, și se vor simți din ce în ce mai puțin înlănțuiți de Pămînt.

— *Și asta nu e nimic*, continuă Laurent, antrenat de avîntul prietenului său. Să mergem mai departe cu gîndul... la cucerirea spațiului interplanetar... Invenția asta poate constitui un mijloc excelent de propulsie în viitoarele zboruri în cosmos...

— Te văd foarte bine avîntîndu-te în spațiu cu sfera dumitale năzdrăvană, exclamă Gérard. Iar eu voi scrie romanul aventurilor dumitale în cosmos.

Își strînseră mîna, rîzînd, și Gérard porni spre casă, cu pasul lui agale, fluierînd, cu gîndul la minunatele povestiri pe care le va scrie în curînd.

—~○~—

Cuvîntul autorului

Astăzi, pe tot întinsul Africii, nenumărați alți Mdolomba luptă cu abnegație și eroism pentru împlinirea aceluiași ideal.

Sub ochii noștri, astăzi se desfășoară măreţul proces al eliberării „continentului negru". Rînd pe rînd, popoarele africane, exploatate și asuprite, își cuceresc independența politică.

Anul 1960 se va putea numi anul Africii. Ultimul bastion compact al colonialismului se dărîmă treptat. Harta Africii se schimbă de la o zi la alta.

Pînă acum, o seamă de țări au și scuturat jugul colonialist.

Acestea sînt: Republica Arabă Unită, Sudanul, Etiopia, Libia, Tunisia, Marocul, Liberia, Ghana, Republica Guineea, Camerunul și Togo.

La 30 iunie, Congoul Belgian trebuie să-și obțină independența. Povestirea noastră vine să întîmpine această zi glorioasă, care încoronează eroismul patrioților congolezi. In curînd vor deveni independente Somalia Britanică și cea Italiană.

Dar șirul eliberărilor va continua. Sub presiunea mulțimilor, se duc tratative pentru acordarea unei constituții în coloniile Sierra Leone și Kenya. Federația Mali, Madagascarul și Basutolandul luptă și ele pentru dreptul la autoconducere. La 1 octombrie va avea loc proclamarea independenței Nigeriei.

Pînă la sfîrşitul anului 1960, numărul africanilor avînd propriul lor guvern independent va depăşi cifra de 120 de milioane.

Vor exista adică mai mulţi africani liberi decît cei vremelnic rămaşi sub dominaţia străină.

Dar şi aceştia se vor elibera în curînd. In Kenya, Nyassaland, Rodezia, în Tanganica, Ruanda-Urundi şi Angola au loc neîncetat mari mişcări de mase.

Ideea de libertate şi-a făcut drum în conştiinţa popoarelor africane şi, într-un avînt nestăvilit, îşi scutură pe rînd jugul şi exploatarea colonialistă sub care zăceau de secole, croindu-şi o soartă nouă şi înălţîndu-se din beznă spre lumina civilizaţiei.

—~○~—

Dragi cititori,

Redacţia colecţiei vă pregăteşte noi lucrări de anticipaţie originale şi traduse, care vor fi pentru voi adevărate surprize.

Abonaţi-vă la colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice" şi recomandaţi-o prietenilor voştri pentru a ne ajuta astfel s-o răspîndim cît mai bine.

Tiparul: Combinatul poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri Științifico-Fantastice

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire,
muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU